ΤΟ ΒΗΜΑ
ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Είδος: Εφημερίδα / Ένθετο
Ημερομηνία: Κυριακή, 12-11-2023
Σελίδα: 13
Μέγεθος: 1089 cm ²
Μέση κυκλοφορία: 109110
Επικοινωνία εντύπου: (211) 365.7000

Λέξη κλειδί: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

: B2

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΥΜΠΑΡΔΗΣ

ΒΙΒΛΙΑ

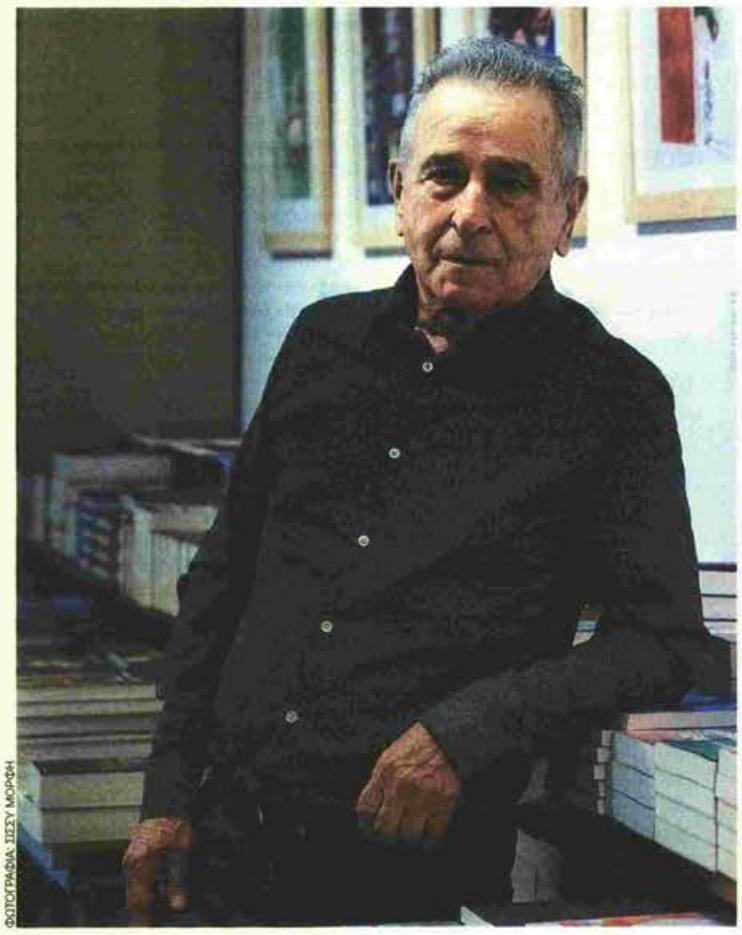
Ο γνωστός συγγραφέας, πολυβραβευμένος μεν, «αθόρυβος» δε, μιλάει στο «Βήμα» με αφορμή την κυκλοφορία του νέου του μυθιστορήματος «Πλατεία Κλαυθμώνος», μιας αγωνιώδους, εθιστικής αφήγησης για την ενηλικίωση ενός αγοριού κατά την ταραγμένη δεκαετία του 1960

«Η λογοτεχνία στοχεύει στο σκοτεινό των ανθρώπων»

Συνέντευξη στον
Γρηγόρη Μπέκο

Βρισκόμαστε στο 1967, διανύουμε το πρώτο έτος της χούντας στην Ελλάδα. Μια νύχτα, στο κέντρο της Αθήνας, στην πλατεία Κλαυθμώνος, συνελήφθη εκεί, στο «*κπάριο*», ένας 19χρονος φοιτητής της Νομικής. Είχε πέσει σε μπλόκο της αστυνομίας, σε μια περίοδο που στήνονταν «*επί τούτου για τους ανώμαλους στα ουρητήρια*». Τους ομοφυλόφιλους, τότε, τους έλεγαν επίσης «*πονηρούς*». Κάπως έτσι, ο συγκεκριμένος νεαρός, ο αφηγητής στο νέο, εθιστικό μυθιστόρημα του **Γιώργου Συμπάρδη**, οδηγήθηκε στο κρατητήριο. Με τις κρατικές αρχές, δικτατορικές μάλιστα, ξεμπέρδεψε μάλλον γρήγορα. Με το μπέρδεμα στην οικογένειά του είχε το πρόβλημα, αυτό δεν κατανοούσε, αυτό τον έτρωγε και τον βασάνιζε. Αναφερόμαστε σε ένα αρκούντως παράξενο τρίγωνο: τον πατέρα του, τη μητέρα του και έναν κοινό τους φίλο, που πάντα ήταν πάρα πολύ κοντά, *υπερβολικά* κοντά στο ζευγάρι, σχεδόν μες στο σπίτι τον είχαν, θα λέγαμε. Λοιπόν, τι *είδους* σχέσεις είχαν όλοι αυτοί μεταξύ τους; Ο νεαρός, όπως είναι απολύτως φυσικό, θέλει να μάθει και, ακριβώς για αυτό, επιδίδεται σε σχετική έρευνα, η οποία όχι μόνο περιπλέκεται (as είναι καλά οι υπόλοιποι ήρωες), αλλά αποδεικνύεται μια μυστηριώδης περιπέτεια *και* για τον ίδιο, τον διαμορφούμενο εαυτό του, τη διάπλαση της ταυτότητάς του.

«Μου αρέσει η ποικιλομορφία της ανθρώπινης προσωπικότητας» λέει στο «Βήμα» ο Γιώργος Συμπάρδης

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ: ΣΣΣΤΥ ΜΟΡΦΗ

Το βίωμα και το θέατρο

Ο 78χρονος πεζογράφος, γεννημένος στην Ελευσίνα, πολυβραβευμένος μεν αλλά και «*αθόρυβος*» συνάμα, ένας απαιτητικός συγγραφέας πλείστων λανθανουσών αρετών που το ευρύτερο κοινό ευτυχώς ανακαλύπτει σταδιακά, μίλησε στο «Βήμα» με αφορμή την κυκλοφορία του βιβλίου.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΥΜΠΑΡΔΗΣ
Πλατεία Κλαυθμώνος
Εκδόσεις Μεταίχμιο, 2023, σελ. 264, τιμή 15,50 ευρώ

«*Στα μυθιστορήματά μου δεν υπάρχουν αυτοβιογραφικά στοιχεία, με τη στενή έννοια του όρου. Υπάρχουν όμως, περισσότερο ή λιγότερο, κάποια βιωματικά στοιχεία τα οποία, τρόπον τινά, εισχωρούν στις αφηγήσεις μου. Γράφω μόνο όταν έχω μια ιστορία να πω και για να γράψω χρειάζομαι απλώς εναύσματα. Είχα βρεθεί τυχαία, επί παραδείγματι, μπροστά σε ένα παρόμοιο περιστατικό, όπως αυτό που περιγράφω στην αρχή του βιβλίου, αστυνομικούς να πλησιάζουν δύο ανθρώπους που κάθονταν στο παγκάκι και, με χαρακτηριστικές κινήσεις, να τους απομακρύνουν από εκεί. Επιπλέον, έχω δει με τα μάτια μου, στον περίγυρό μου, στο περιβάλλον μου, τέτοιες σχέσεις που περιλαμβάνουν έναν "τρίτο άνθρωπο" ή και περισσότερους. Σε τούτο το βιβλίο, επίσης, αποτυπώνεται μια παράσταση που θυμάμαι έντονα, με τον Χορν και τη Χατζηαργύρη, με το θέατρο μισοάδειο, την οποία είχα παρακολουθήσει ο ίδιος στις 13 Δεκεμβρίου 1967, την ημέρα του "αντιπραξικοπήματους" του Κωνσταντίνου. Ήθελα οπωσδήποτε να περάσει μια τέτοια σκηνή στο μυθιστόρημα*» είπε ο Γιώργος Συμπάρδης και, όντως, η σκηνή αυτή είναι οργανικά δεμένη στην πλοκή του.

«*Μου αρέσει πολύ το θέατρο, ξέρετε, να το βλέπω αλλά και να το διαβάζω, τους διαλόγους των έργων. Διότι τι είναι ένας συγγραφέας; Ηθοποιός και σκηνοθέτης συγχρόνως, αυτός που μπαίνει στη θέση κάποιου άλλου για να διερμηνεύσει τις σκέψεις και τα αισθήματά του, αρκεί ωστόσο να τον εποπτεύει και να τον έχει καλά στο μυαλό του. Μου αρέσει κυρίως να περιγράφω ανθρώπους που είναι αναγνωρίσιμοι, ανθρώπους που πείθουν ότι είναι υπαρκτοί με σάρκα και οστά και ανάσα, ακόμα και οι πιο ιδιαίτεροι από αυτούς, ακόμα κι αν δεν τους έχουμε συναντήσει όλοι στην πραγματική μας ζωή. Μου αρέσει, εν τέλει, η ποικιλομορφία της ανθρώπινης προσωπικότητας*» συμπλήρωσε.

Η ποιητική της απόκρυψης

Στην *Πλατεία Κλαυθμώνος* του Γιώργου Συμπάρδη δεν είμαστε σίγουροι για κανέναν και για τίποτα. Κι όμως, αγωνιούμε. Επειδή κι εμείς, σαν τον πρωταγωνιστή, παρασυρόμαστε από ένα σασπένς που δεν προκύπτει από τα όσα αρθρώνονται αλλά από τα όσα αποσιωπώνται. Αν δούμε το βιβλίο κάπως ανάποδα, λογοτεχνικά μιλώντας, διακρίνουμε μια ποιητική της απόκρυψης. «*Ο ανώνυμος κεντρικός ήρωας, λέει μόνο αυτά που δύναται να ξέρει. Τόσα ξέρει, δεν ξέρει παραπάνω. Βεβαίως, συγκεντρώνει διάφορα στοιχεία, υποπτεύεται διάφορα πράγματα. Και οι αναγνώστες, αντιστοίχως. Το θέμα είναι πως αν ο ήρωας ήξερε περισσότερα, δεν θα υπήρχε αυτό το βιβλίο, δεν θα είχε γραφτεί. Το μέλημά μου, αφενός, ήταν να διυλίσω την ιστορία μέσα από την ψυχική κατάσταση αυτού του παιδιού και, αφετέρου, να δώσω μια ικανοποιητική εικόνα της κοινωνίας, όπως άλλωστε επιχειρώ συστηματικά να κάνω με κάθε βιβλίο μου*» εξήγησε ο συγγραφέας.

Ωστόσο, από την άλλη μεριά, μήπως η αμφισημία εδώ προξενεί δυσανάλογο μετεωρισμό, as πούμε, τόσο στους ήρωες όσο και στους αναγνώστες; «*Οχι. Γιατί λύσεις, as πούμε, δεν υπάρχουν. Το έχω διαπιστώσει κι από τη δική μου ζωή και από τις ζωές των άλλων. Δεν υπάρχουν τελεσίδικες απαντήσεις για τους ανθρώπους με τους οποίους ερχόμαστε σε επαφή, ακόμη και μες στην ίδια μας την οικογένεια. Οι γονείς ποτέ δεν μαθαίνουν, εν όλω, τα παιδιά τους. Και τα παιδιά ποτέ δεν μαθαίνουν, εν όλω, το παρελθόν των γονέων τους, των ανθρώπων που υπήρξαν δηλαδή προτού γίνουν οι γονείς τους. Εν πάση περιπτώσει, ξέρουμε μόνο ως έναν βαθμό, έχουμε πρόσβαση μόνο ως έναν βαθμό, όσο μας επιτρέπουν οι άλλοι και όσο μπορεί να φτάσει το δικό μας το κεφάλι. Υπάρχουν πράγματα που γίνονται και δεν λέγονται. Τα βλέπουμε αλλά αποσιωπούμε την ύπαρξή τους. Κι αυτό ζωή είναι, ξέρετε. Και μάλιστα ένα κρίσιμο κομμάτι της. Αυτή είναι η αλήθεια. Η λογοτεχνία στοχεύει ακριβώς στο αδιόρατο, στο σκοτεινό, του εαυτού μας και των άλλων ανθρώπων*» υπογράμμισε ο Γιώργος Συμπάρδης.

Δύο είδη κλαυθμού

Στην *Κλαυθμώνος* του Γιώργου Συμπάρδη «*ψωνιστήρι*» βλέπουμε να γίνεται, δεν βλέπουμε δημοσίους υπαλλήλους να κλαίνε (εξ ου και η ονομασία της κανονικής πλατείας) επειδή απολύθηκαν από κάποια κυβέρνηση (μια παλιά πολιτική ιστορία αυτή). Ο κλαυθμός εν προκειμένω σχετίζεται «*με το καθεστώς των συνταγματαρχών αλλά και με το γεγονός ότι κανένας από τους ήρωες δεν είναι ευτυχισμένος, είναι ένας κλαυθμός εξωτερικός και εσωτερικός, όπως τον σκέφτομαι εγώ*». Αραγε πώς αντιλαμβάνεται ο ίδιος τη σχέση λογοτεχνίας και πολιτικής; «*Αποφεύγω την πολιτική στα βιβλία μου, σε κανένα δεν διαδραματίζει βαρύνοντα ρόλο. Πολιτικές απόψεις έχω ασφαλώς, δεν είμαι στραβός, βλέπω τι συμβαίνει. Δεν επιτρέπω όμως στις αφηγήσεις μου να "μολύνονται" από την πολιτική, υπό την εξής έννοια: να θολώνουν και να ξεστρατίζουν από τη θεμελιώδη στόχευσή τους που είναι η ανθρώπινη συνθήκη απογυμνωμένη, καθαρή*». Το ύφος του Γιώργου Συμπάρδη συνδυάζει τις πιο ευγενείς υφές της λαϊκότητας και της λογιότητας. «*Εχω έγνοια μεγάλη για την ελληνική γλώσσα, μακάρι να φαίνεται αυτό*» κατέληξε.

www.clipnews.gr